

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Δεκέμβριος 2016

Αυτή η δυσχερής κατάσταση απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιδείξουν αλληλεγγύη, αφενός, προς τα άτομα που προσπαθούν να διαφύγουν τον πόλεμο, τις διώξεις, τις συγκρούσεις και τη φτώχεια και, αφετέρου, μεταξύ τους. Η παροχή ασφαλούς εισόδου και η υποδοχή αποτελεί ευθύνη όλων των κρατών μελών και μέρος των θεμελιωδών μας αξιών. Ψήφισμα της ΕΟΚΕ σχετικά με την τρέχουσα προσφυγική κρίση¹.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το 2015-2016 τα μεταναστευτικά ρεύματα προς την ΕΕ προσέλαβαν άνευ προηγουμένου διαστάσεις. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης μόνο το 2015 στις χώρες της ΕΕ έφθασαν περίπου 1,1 εκατομμύριο υπήκοοι τρίτων χωρών, Το 2016 εχουνυποβληθεί 500.000 αιτήσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας².

Η **κοινωνία των πολιτών** δρα καταλυτικά, συμβάλλοντας στην πιο ανθρώπινη διαχείριση της μεταναστευτικής κρίσης. Χωρίς την ανταπόκριση των διαφόρων ΜΚΟ, φιλανθρωπικών οργανώσεων και ιδιωτών, η τραγική ανθρωπιστική κατάσταση που εκτυλίχθηκε σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες θα μπορούσε να έχει πολύ χειρότερη εξέλιξη.

Η ΕΟΚΕ διεξήγαγε **12 διερευνητικές αποστολές** πραγματοποιώντας συναντήσεις με οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών που εργάζονται με τους πρόσφυγες. Το αποτέλεσμα παρουσιάστηκε στην ολομέλεια της ΕΟΚΕ από τον αντιπρόεδρο της ΕΟΚΕ και υπεύθυνο του τμήματος επικοινωνίας κ. Gonçalo Lobo Xavier. Η [συγκεφαλαιωτική έκθεση](#) των διερευνητικών αποστολών στην Αυστρία, τη Βουλγαρία, την Κροατία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιταλία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία, καθώς και στην Τουρκία, συνοψίζεται στην ανάδειξη των εξής αναγκών: μείωσης του αριθμού των (παράτυπων) μεταναστών που εισέρχονται στην Ευρώπη, υποδοχής και συνδρομής των προσφύγων με ανθρωπιά, καλύτερης υποστήριξης όσων οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών δραστηριοποιούνται στο πεδίο αυτό, και αλλαγής της σημερινής ρητορείας και μέριμνας για την ενσωμάτωση των προσφύγων.

1. Ψήφισμα της ΕΟΚΕ σχετικά με την τρέχουσα προσφυγική κρίση, 16 Σεπτεμβρίου 2015: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.press-releases.36736>
2. Ετήσια έκθεση της ΕΑΣΟ (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο) με θέμα το άσυλο στην ΕΕ, 8 Ιουλίου 2016: <https://www.easo.europa.eu/news-events/easo-annual-report-situation-asylum-eu-and-latest-asylum-figures>

Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι οι πρόσφυγες χρειάζονται **ασφαλείς και νόμιμες διόδους** πρόσβασης στην ΕΕ. Πρέπει όλοι οι συναρμόδιοι από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να ακολουθήσουν μια πιο συντονισμένη προσέγγιση, με βάση την κοινή ευθύνη, τη δίκαιη κατανομή, τη σύγκλιση και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, έτσι ώστε να υπάρχουν περισσότερες επιλογές οικογενειακής επανένωσης, μετεγκατάστασης και επανεγκατάστασης.

Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει επί μακρόν ότι χρειάζεται μια νέα πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο με γνώμονα την αλληλεγγύη και την εναρμονισμένη νομοθεσία, η δε υφιστάμενη νομοθεσία θα πρέπει να ενοποιηθεί με τη μορφή ενός **κώδικα για την εισερχόμενη μετανάστευση**³. Η αυξημένη συνευθύνη πρέπει να αποτελεί τον πυρήνα της μεταναστευτικής πολιτικής, επιμένει η ΕΟΚΕ. Συν τοις άλλοις, υποστηρίζει την ιδέα της μεταρρύθμισης του Κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, έτσι ώστε η πολιτική στον τομέα του ασύλου να καταστεί πιο αποτελεσματική, δίκαιη και ανθρωπίνη. Η συνεργασία με τις τρίτες χώρες προέλευσης ή διέλευσης των μεταναστών είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της μη ηθελημένης μετανάστευσης⁴, ιδίως με δεδομένο το κλίμα που επικρατεί σήμερα στα της εξωτερικής πολιτικής.

Πρωτίστως όμως, η ΕΟΚΕ θέλει στην ενωσιακή πολιτική να τηρείται μια πιο **ανθρωπιστική στάση**, με την αντιμετώπιση της ξενοφοβικής ρητορείας που βασίζεται στην υποτιθέμενη απειλή που αποτελούν οι «παράτυποι μετανάστες». Η βασική άποψη της ΕΟΚΕ είναι ότι οι μετανάστες είναι ανθρώπινα όντα που έχουν ακριβώς τα ίδια θεμελιώδη δικαιώματα με τους πολίτες της ΕΕ, και τα οποία θα πρέπει να κατοχυρώνονται και διαφυλάσσονται ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος ενός ατόμου⁵. Με ανησυχία διαπιστώνουμε στην ΕΟΚΕ την έξαρση φαινομένων μισαλλοδοξίας, ρατσισμού και ξενοφοβίας εις βάρος των μεταναστών στην Ευρώπη.

Επίσης, η ΕΟΚΕ επιδιώκει τη σθεναρή αποθάρρυνση της μισαλλοδοξίας και ξενοφοβικής ρητορείας, καθώς και της παραπληροφόρησης εις βάρος των προσφύγων, με την προβολή της **θετικής συνεισφοράς των προσφύγων**. Οι πρόσφυγες δεν πρέπει να θεωρούνται απειλή, αλλά ευκαι-

ρία για το οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο της Ευρώπης. Πρέπει να εφαρμοστούν μακροπρόθεσμες πολιτικές ένταξης, που θα καλύπτουν τον έλεγχο και την αναγνώριση των προσόντων, καθώς και την εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την τόνωση της οικονομίας.

Η ΕΟΚΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνδιοργανώνουν ετησίως το **Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη Μετανάστευση**, έναν διάυλο που δίνει βήμα σε πάνω από 150 οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στα της μετανάστευσης και της ένταξης, και παράλληλα προωθεί τον ενεργό διάλογο με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ σε ζητήματα όπως η μετανάστευση, το άσυλο και η ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών. Στο τελευταίο φόρουμ, το οποίο διεξήχθη τον Απρίλιο του 2016, διατυπώθηκαν οι παρατηρήσεις των εκπροσώπων της κοινωνίας πολιτών ως προς το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών (εγκρίθηκε τον Ιούνιο του ίδιου έτους).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Είναι ζωτικής σημασίας να πραγματοποιούνται κατάλληλες διαβουλεύσεις με την κοινωνία πολιτών όσον αφορά την ανάπτυξη της μελλοντικής μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, για λόγους εφαρμογής και τήρησης των κανόνων της ΕΕ επί τόπου. Κι αυτό γιατί οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση κρίσεων σε μια πολυπαραγοντική βάση μέσω του ρόλου τους στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και τη Δικαιοσύνη, καθώς και στην πληροφόρηση. Θα μπορούν επίσης να δρουν ενεργά για την κατάρτιση ασφαλών αντιλήψεων σχετικών με τη μετανάστευση, με σκοπό τη διεξαγωγή πιο ειλικρινούς διαλόγου⁶.

Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένα επιστήσει την προσοχή στην καθοριστική συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας πολιτών, τόσο στην Ευρώπη όσο και στις τρίτες χώρες, στην προσπάθεια να αποκτήσουν οι κοινές ευρωπαϊκές μεταναστευτικές πολιτικές μια κοινωνική διάσταση και προστιθέμενη αξία. Ενώ οι κυβερνήσεις μπορούν να δημιουργήσουν το πλαίσιο για τη μετανάστευση, η ίδια η ένταξη στο σύνολο μπορεί να συμβεί μόνο σε επίπεδο βάσης, δηλαδή στον χώρο εργασίας, στα σχολεία, στις λέσχες κ.τ.λ.

3. Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Οι ευρωπαϊκές μεταναστευτικές πολιτικές, Σεπτέμβριος 2014: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.tex-opinions.32966>

4. Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και σχέσεις με τρίτες χώρες», Ιούλιος 2014: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.tex-opinions.32577>

5. *Immigration: Integration and Fundamental Rights (Μετανάστευση: Ένταξη και θεμελιώδη δικαιώματα)*: <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-30-12-822-en-c.pdf>

6. Έκθεση του Ευρωπαϊκού φόρουμ για τη Μετανάστευση: http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/1st-european-migration-forum_workshop-conclusions.pdf

Ως το όργανο της ΕΕ που εκπροσωπεί την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, η ΕΟΚΕ έχει διαδραματίσει βασικό ρόλο στον καθορισμό του θεματολογίου για την ένταξη των μεταναστών. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η ενσωμάτωση των άρτι αφιχθέντων είναι μια πολύπλοκη και μακρά κοινωνική διεργασία με πολλαπλές διαστάσεις και συναρμοδιούς, κυρίως σε τοπικό επίπεδο. Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, η ΕΟΚΕ έχει ταχθεί υπέρ της εφαρμογής μιας άρτιας πολιτικής κοινωνικής ενσωμάτωσης σε επίπεδο ΕΕ, ζητώντας από τις εθνικές, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να υιοθετήσουν ένα σύνολο πολιτικών όσον αφορά την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και τις οικογένειες.

Το 2009, η ΕΟΚΕ συνέβαλε επίσης στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για την Ένταξη, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα. Το 2015, το εν λόγω φόρουμ μετατράπηκε στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη Μετανάστευση, έτσι ώστε να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του και να συμπεριληφθούν σε αυτό ζητήματα σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο.

Η μετανάστευση απασχόλησε έντονα την ΕΟΚΕ το 2016. Τον Μάρτιο, η Επιτροπή πήρε την πρωτοβουλία "Η Ευρώπη σου, η δική σου γνώμη" (YEYS) να εστιαστεί στο θέμα της μετανάστευσης. Η YEYS είναι μια ετήσια εκδήλωση όπου νέοι 16-17 ετών από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έρχονται στις Βρυξέλλες για να συζητήσουν σημαντικά ζητήματα που αφορούν την Ευρώπη. Το Νοέμβριο, το ετήσιο σεμινάριο της ΕΟΚΕ που απευθύνεται στα μέσα και τους δημοσιογράφους έχει θέμα τη μετανάστευση και πως επικοινωνείτε και τον Δεκέμβριο το βραβείο της κοινωνίας των πολιτών δόθηκε σε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη βελτίωση της ζωής των μεταναστών και στην ενθάρρυνση της ένταξής τους.

Η ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συχνά η ΕΟΚΕ έχει υπογραμμίσει τα πλεονεκτήματα μιας ελεγχόμενης εισροής μεταναστών, μεταξύ των οποίων είναι και η αποσόβηση της έκρηξης της δημογραφικής βόμβας στην Ευρώπη –σημειωτέον ότι, έως το 2025, ποσοστό μεγαλύτερο του 20% των Ευρωπαίων θα έχουν ξεπεράσει

τα 65 χρόνια⁷. Μια υπεύθυνη και ισορροπημένη ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική, με κατάλληλα μέτρα για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, θα βοηθήσει στην αναζωογόνηση του εργατικού δυναμικού και, κατά συνέπεια, θα τονώσει την οικονομία.

Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι **η εργασία έχει θεμελιώδη σημασία για την ένταξη του ατόμου**. Η βελτίωση των ικανοτήτων με σκοπό την αντιστοίχιση της προσφοράς με τη ζήτηση εργασίας και η προώθηση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για να αναβαθμιστεί η απασχολησιμότητα των μεταναστών. Κρίνεται επίσης αναγκαίο να επιλυθεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλοί μετανάστες και πολλές επιχειρήσεις στην Ευρώπη, δηλαδή η αναγνώριση των πανεπιστημιακών και επαγγελματικών τίτλων. Η ΕΟΚΕ ζητά να υπάρξει μια κοινή ευρωπαϊκή στρατηγική και αντίστοιχα μέτρα για την προαγωγή της «εισορής εγκεφάλων» —δηλαδή να καταστεί η ΕΕ ελκυστικότερη ως προορισμός για τα ταλαντούχα άτομα— και για την άρση αδικαιολόγητων φραγμών στην εισδοχή αυτών των ατόμων, όπως λ.χ. η έλλειψη αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και των πανεπιστημιακών διπλωμάτων τους.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η μεταναστευτική αναταραχή του 2015-2016 οδήγησε σε διάφορες πολιτικές αποφάσεις και επιλογές πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τον Μάιο του 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το **Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση**, στο οποίο περιγράφονται η ευρύτερη προσέγγιση τόσο της νόμιμης όσο και της παράτυπης μετανάστευσης στην ΕΕ και οι τέσσερις πυλώνες για την υποστήριξή της. Λίγο μετά δημοσιεύτηκε η ανακοίνωση για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης, μαζί με την εξαγγελία των μέτρων του Συμβουλίου για τη μετεγκατάσταση ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας. Η προσέγγιση όσον αφορά την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών στις χώρες πρώτης γραμμής οδήγησε στη μεταρρύθμιση του **Κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου** με την αναθεώρηση του μηχανισμού του Δουβλίνου

7. Υγιής γήρανση:
http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_el.htm

και την εφαρμογή της [Δέσμης μέτρων για τα σύνορα](#). Τέλος, στη [Διάσκεψη κορυφής για τη μετανάστευση](#) που διεξήχθη τον Νοέμβριο του 2015 στη Βαλέτα τα μεταναστευτικά ζητήματα τέθηκαν στο επίκεντρο των σχέσεων της ΕΕ με την Αφρική, ενώ στη [Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας](#) (Μάρτιος του 2016) συμφωνήθηκαν νέοι τρόποι διευθέτησης των μεταναστευτικών ροών.

Τον Ιούνιο του 2016 εγκρίθηκε το [Σχέδιο δράσης για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών](#) και εξαγγέλθηκε το [Νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες βάσει του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δράσης για τη Μετανάστευση](#) με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με τρίτες χώρες στην καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης. Συν τοις άλλοις, η ΕΕ προσπαθεί να ανακόψει τις εισροές παράτυπων μεταναστών διά της οδού της Κεντρικής Ευρώπης και της ανατολικής Μεσογείου⁸. Η συνεργασία με τις τρίτες χώρες προέλευσης ή διέλευσης (εκτός ΕΕ) έχει αναβαθμιστεί ακόμη περισσότερο με τη βοήθεια ενωσιακών

μέσων όπως οι υψηλού επιπέδου διάλογοι, οι επανεξετάσεις της Ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, τα πλαίσια συνεργασίας ή το [Ευρωπαϊκό εξωτερικό επενδυτικό σχέδιο](#) που δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016.

Τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία βοηθούν επίσης στη δημιουργία καλύτερου μέλλοντος πιο κοντά στον τόπο καταγωγής όσων αλλιώς θα ήταν έτοιμοι να διακινδυνεύσουν τη ζωή τους σε ένα δίολου ασφαλές ταξίδι προς την Ευρώπη. Το Περιφερειακό καταπιστευματικό ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κρίση στη Συρία, το [Ευρωπαϊκό καταπιστευματικό ταμείο εκτάκτου ανάγκης για την Αφρική](#) και ο [Μηχανισμός για τους πρόσφυγες στην Τουρκία](#) συμπληρώνουν τα ήδη προϋπάρχοντα χρηματοδοτικά προγράμματα στις χώρες προέλευσης. Εντός της ΕΕ, το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, και τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία αποτελούν μέσα που θα βοηθήσουν τις προσπάθειες των κρατών μελών για την εγκατάσταση και την ένταξη των άρτι αφιχθέντων.

8. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 20-21 Οκτωβρίου 2016:
<http://www.consilium.europa.eu/el/meetings/european-council/2016/10/20-21>

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Γνωμοδοτήσεις και εκδηλώσεις της ΕΟΚΕ για τη Μετανάστευση, το άσυλο και την ένταξη:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.immigration-and-asylum>

Η ετήσια εκδήλωση της ΕΟΚΕ, YEYS, αφιερωμένη στη Μετανάστευση:
<http://www.eesc.europa.eu/YourEuropeYourSay/>

Το ετήσιο σεμινάριο της ΕΟΚΕ για τα μέσα και τους δημοσιογράφους με θέμα τη μετανάστευση:
<http://eesc.europa.eu/media-seminar/>

το βραβείο της κοινωνίας των πολιτών της ΕΟΚΕ για τη Μετανάστευση:
<http://www.eesc.europa.eu/civil-society-prize/>

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη Μετανάστευση:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.immigration-and-asylum-european-migration-forum>

Ο ιστότοπος της ΕΕ για την ένταξη:
www.integration.eu

Για περισσότερες πληροφορίες:
Milen Minchev
press@eesc.europa.eu
Τηλ: +32 25468753

Η **Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή** είναι ένα συμβουλευτικό όργανο που ιδρύθηκε από τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Η ΕΟΚΕ αριθμεί 350 μέλη από ολόκληρη την ΕΕ. Τα μέλη της διορίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκπροσωπεί τις διάφορες οικονομικές και κοινωνικές συνιστώσες της οργανωμένης κοινωνίας πολιτών. Ο συμβουλευτικός της ρόλος επιτρέπει στα μέλη της, άρα και στις οργανώσεις που αυτά εκπροσωπούν, να συμμετέχουν στην διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

eesc.europa.eu